

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ СУРГУУЛЬ
ШИНЖЛЭХ УХААНЫ СУРГУУЛЬ
БАЙГАЛИЙН УХААНЫ САЛБАР
ГЕОЛОГИ, ГЕОФИЗИКИЙН ТЭНХИМ

GIMAR 2022
Монголын ба бүс нутгийн геологийн асуудлууд

ГЕОЛОГИЙН АСУУДЛУУД ДУГААР 21 N°01 (574)

*Монголын ба бүс нутгийн геологийн асуудлууд - 2022
олон улсын эрдэм шинжилгээний хурлын тусгай дугаар*

Улаанбаатар хот
2022

Монгол Улсын Их Сургууль
Шинжлэх ухааны сургууль
Геологи, геофизикийн тэнхим

Геологийн асуудлууд Дугаар 21 N°01 (574)

Сэтгүүлийн редакцийн зөвлөл:

Ерөнхий редактор:

Б.Эрдэнэцогт, МУИС

Ахлах редактор:

Ц.Баатарчулуун, МУИС

Л.Оюунжаргал, МУИС

Х.Уламбадрах, МУИС

Редактор:

Б.Бат, МУИС

Л.Жаргал, МУИС

Т.Оюунчимэг, ШУА

С.Оюунгэрэл, МУИС

Б.Тамир, МУИС

Дугаарыг эрхэлсэн:

Б.Эрдэнэцогт, Л.Оюунжаргал, Б.Даариймаа

2000 оноос хэвлэв.

ISSN: 2313-8408

Хавтасны зураг: Хантайширын нуруу (Говь-Алтай аймгийн Есөнбулаг сум), Х.Төмөрбаатар

МУИС хэвлэх үйлдвэрт хэвлэв

ГАРЧИГ

Хошуу цав, Хоньчин Овоо уулс орчмын метаморф зузаалгийн нас, гарал үүслийн асуудал Ц.Наранцэцэг, Б.Мөнхсүрэн, Б.Энхдалай, Д.Оролмаа, Гуо Лей, Тонг Ийнг.....	6
Хархоринь бүсийн Цүүгэл формацын хурдас хуримтлалын насны асуудал Д.Эрдэнэчимэг, Т.Оюунчимэг, Д.Шарав.....	24
Дөч голын дүүргийн Онон формацын тунамал чулуулгийн геологи, геохронологийн судалгааны үр дүн Ч.Эрдэнэжаргал, Ц.Наранцэцэг, Р.Вандан-Осор, О.Баатарчулуун, А.С. Иванов, Б.Дамдинжав, Д. Мөнхжин.....	32
Нууруудын хөндийн газрын тосны систем Д.Буян-Арвижих	40
Шивээ-Овоо ордын нүүрсний петрографийн судалгааны үр дүнгээс Ж.Баатарсайхан, Л.Жаргал, Б.Дэмбэрэлсүрэн, Н.Одгэрэл.....	56
Баргилтын төмрийн ордын бодисын найрлагын судалгаа ба хүдэржилтийн онцлог Д.Цацралтгэрэл, Т.Алтанцэцэг, Л.Жаргал.....	71
Хараа, Орхон, Сэлэнгэ голуудын хөндийд тархсан суумтгай хөрсний геотехникийн нөхцөлийн зураглалд Б.Бат, З.Ганбаатар, Э.Болормаа, Б.Хосбаяр.....	81
Баруун Монголын сэргэсэн орогений геодинамикын байдал Ж.Бямба, Д.Эрдэнэчимэг.....	93
Хөвсгөлийн бүс нутгийн доорх Дэлхийн дээд царцдаст бүрхэвч дэх сейсмик хурдны VP/VS харьцаа Ц.Баасанбат.....	98
Акрецийн бүсийн хэт суурилаг, суурилаг чулуулаг ба яшмын интерпретаци, Гурвансайхан сери, Номгон формацын бүрдэл, тэдгээрийн геодинамик орчин (Гурвансайханы жишээнд) Д.Бат-Өлзий, Х.Уламбадрах, О.Оролзодмаа.....	106
Өрөмдлөг, түүний геологийн судалгаа, АМО-ын эрэл-хайгуул, нөөцийн тооцоонд гүйцэтгэх үүрэг, хэрэглээ Ж.Цэвээнжав, Д.Ундармаа.....	110
МУИС-тай холбогдсон миний амьдрал Ж.Цэвээнжав.....	116
Нарийнсухайтын ордын нүүрсний петрографийн судалгаа, хүлэр хуримтлалын орчин Н.Байгалмаа, Л.Жаргал, Б.Эрдэнэцогт, Д.Алтанцэцэг, А.Баатархуяг.....	119
Сайхан-Овоо формацын элсэн чулууны петрологи ба геохими Д.Нансалмаа, Л.Жаргал, Б.Эрдэнэцогт, Б.Гантулга.....	120
Монгол орны цэрдийн хурдсын палинологийн судалгааны давхаргазүй, эртний уур амьсгал судлалын ач холбогдол Н.Одгэрэл, Н.Ичинноров, С.Пүрэвсүрэн, Г.Цолмон.....	121
The basin analysis and paleo depositional environment for the petroleum systems (Australian and Mongolian examples) Altankhuyag. G.....	122
Implications for the relationships of fault, volcanic activity, Lake Depression formation: A case study of the Terkhiin Tsagaan Lake Depression, Khangay Mountain Altanbold. E., Ulambadrakh. Kh., Timothy. K., Chun Xi., Gansukh.Ya., Byambabayar.G., Tuvshin. G.....	123

Завханы бүсийн эди́кари, кембрийн биостратиграфи, литостратиграфи, хемостратиграфийн онцлог ба хил заагийн асуудалд	
Г.Алтаншагай, Т.Тоффер, Д.Доржнамжаа, Б.Энхбаатар, К.Сковстед.....	124
Баруун Монголын геотрансектийн судалгааны урьдчилсан үр дүн	
Б.Даариймаа, Ц.Баатарчулуун, Ц.Заяабаяр, Н.Арвисбаатар.....	125
The seismic source zoning of Mongolia	
Ankhtsetseg D., Odonbaatar Ch., Mungunsuren D., Dembereldulam M., Baatarsuren G., Bayarsaikhan E., Dorjdavaa M., Mungunshagai M., Amarmend A., Munkhsaikhan A.....	126
Могодын идэвхтэй хагарлын бүсэд хийсэн гравиметрийн судалгаа	
Б.Буянгогтох, М.Дорждаваа, Ам.Мөнхсайхан, Э.Батням, Х.Ундармаа.....	127
Study of seismic source characteristics of Bayanbulag active fault zone	
Mungunsuren. D., Odonbaatar. Ch., Ankhtsetseg. D., Melzter. A., Nomin-Erdene. E., Odbayar. S.....	128
Ашигт малтмалын төслүүдийн үнэ цэнийн тооцоолол, стандарт, арга зүй, хэрэглээ хууль эрх зүйн орчны өнөөгийн байдал	
П.Саранчимэг.....	129
Монгол орны бүс нутгийн царцдасын үе давхаргуудаар Р долгион тархах 1D хурдны загварыг тооцох аргачлал	
Л.Саранцэцэг.....	130
Use of borehole televiewer results to solve geotechnical problems in open pit and underground mining technology	
Evgenii. V. Serebriakov.....	131
Computer Vision for Identification of Petroleum-Bearing Zones While Drilling	
Batbileg.T.....	132
Газар хөдлөлийн идэвхтэй хагарлуудын дүрслэх сейсмик хайгуулын дэвшилтэт аргагүй	
Г.Болдбаатар, Э.Батмагнай.....	133
Тарвагатайн блокийн Мөстийн дүүргийн геологи, геохими	
Д.Энхцацрал, Н.Тунгалаг.....	134
Ёлтын даваа болон Мухар-Уул орчмын метаморф болон интрузив чулуулгийн петрографи, геохимийн онцлог (Тарвагатай блок)	
Б.Гомбодорж, Д.Санчир, Н.Тунгалаг.....	136
Хийморт овоо орчмын магмын чулуулгийн петро-геохими, үнэмлэхүй нас (Баянхонгорын бүсийн зүүн өмнөд хэсэг)	
С.Оюунболд.....	137
Тарвагатайн өргөгдлийн Цохиотын-Ам орчмын гранитоид чулуулгийн геохими ба геохронологи	
Г.Оргил, Н. Тунгалаг.....	138
Бумбатын төмрийн скарны илрэлийн минераграфийн судалгаанд	
О.Төгсболд, Л.Оюунжаргал.....	139

ӨМНӨХ ҮГ

Монгол Улсын Их Сургууль (МУИС)-ийн Геологи, геофизикийн тэнхимээс эрхлэн гаргадаг, МУИС-ийн Эрдэм шинжилгээний бичиг цувралын Геологийн асуудлууд сэтгүүлийн тусгай дугаар 21 №1 (574) та бүхэнд хүрч байна.

Энэ дугаарт 2 жил тутамд зохион байгуулагддаг Монголын ба бүс нутгийн геологийн асуудлууд – 2022 олон улсын хуралд хэлэлцэгдэж буй илтгэлийн өгүүлэл, хураангуйг хэвлэлээ. Мөн энэ дугаарт ШУА-ын Геологийн хүрээлэн, МУИС-ийн Геологи, геофизикийн тэнхим хамтран, МУИС-ийн 80 жилийн ойд зориулан зохион байгуулсан Залуу судлаач – 2022 эрдэм шинжилгээний хуралд хэлэлцэгдсэн илтгэлүүдийн хураангуйг хэвлэсэн болно.

Сэтгүүлийн энэ удаагийн дугаар, өгүүлэлтэй холбоотой санал, зөвлөмж байвал tsogo@num.edu.mn хаягаар редакцийн зөвлөлд ирүүлэхийг хүсье.

Геологийн асуудлууд сэтгүүлийг онлайн хэлбэрт шилжүүлэх туршилтын хугацаа дуусаж байгаа тул дараагийн дугаараас эхлэн өгүүллийн гар бичмэлийг <https://journal.num.edu.mn/geology/index> платформоор хүлээн авна. Энэ шинэ систем нь гар бичмэлийг хүлээн авахаас эхлээд, шүүмж болон засвар хийх, улмаар хэвлэлтэнд шилжүүлэх хүртэлх бүх явцыг бүрэн онлайн болгож байгаа юм. Зохиогч нар энэ системийн тусламжтайгаар өөрийн гар бичмэл сэтгүүлийн аль шатанд явааг бүрэн хянах боломж бүрдэж байна. Системийн танилцуулга, хэрэглэх дэлгэрэнгүй зааврыг “Өгүүллийн зохиогчийн гарын авлага” нэртэйгээр <https://journal.num.edu.mn/geology/index> байрлуулсан болно. Та бүхнийг энэ шинэ системтэй танилцан, гар бичмэлээ шинэ системийг ашиглан сэтгүүлийн редакцид ирүүлэхийг хүсэж байна.

Редакцийн зөвлөл